

Creative Usage of Cognitive Approach in Facilitating English Language Teaching for Persian-speaking children at Intermediate Level

Vol. 13, No. 1, Tome 67
pp. 629-669
March & April 2022

Fariba HosseiniTashnisi¹ , Mahinnaz MirdehghanFarashah² ,
Nazanin Amirarjmandi³ , & Ali KarimiFirouzjaei⁴

Abstract

Regarding the necessity of selecting efficient language learning strategies and methods for teaching English to Persian-speakers, the Langacker's cognitive grammar theory has been used as a creative method in teaching. The present study aims to evaluate the creative usage of cognitive grammar in education to simplify the process, provide better learning, and develop creativity and linguistic capabilities. For this purpose, the following questions have been addressed: 1. What is the increasing number of words used by both control and test groups, after passing the "creative course of the learning style of describing a word in a sentence" through the "specificity" attribute in meaningful contextual textures? 2. How can we use the "syntagmatic combinations" attribute to facilitate the teaching of "complex linguistic units" construction in the sentences? In this regard, following the creative training of participants with a cognitive approach, 46 Farsi speakers were analyzed qualitatively and quantitatively by using SPSS software. By using the creative courses of learning style and describing the word using Langacker's cognitive grammar, together with quasi-cognitive charts for simplifying the education process, learners were able to create linguistic well-form sentences. The research results demonstrates that after completing the creative course of the learning style of describing a word in a sentence, the test group could expand 98% of the words from the total number of textbook words and include them in their texts; while the control group, who hadn't gone through the creative course, managed to collocate only 44% of the total words. The outcomes illustrate the high effect of the approach in facilitating English teaching for Persian-speaking children.

Keywords: Creative application of Langacker's cognitive grammar, Specificity, Creative learning, Syntagmatic combinations, Linguistic capabilities (creativity)

1. Ph.D. in Linguistics, Islamic Azad University, Tehran Branch, Tehran, Iran

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9688-9067>

2. Corresponding Author: Associate Professor of Linguistics, Shahid Beheshti University, Email: M_Mirdehghan@sbu.ac.ir, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1094-4318>

3. Assistant Professor of Linguistics, Takestan Branch, Islamic Azad University, Takestan, Iran; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4693-3530>

4. Associate Professor of Linguistics, Payame Noor University, Tehran, Iran; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2654-7429>

Received: 13 January 2020
Received in revised form: 19 April 2020
Accepted: 19 May 2020

1. Introduction

The present article seeks to introduce one of the easy teaching methods from Langaker's grammatical point of view. In this research, "how to expand vocabulary", "specificity", "mixed structures" and "synchronization relations of nominal groups" are investigated and presented in the form of tables and statistical charts. By examining the present study from a cognitive perspective, we can examine the application of some key concepts of this grammar in teaching and simplifying second language learning, based on Langaker's grammatical theory. Hypotheses in the present study are as follows: Hypothesis 1: after passing the creative course *the test group*, can describe more words in a sentence and in texts by using the characteristic feature; Hypothesis 2: creative diagrams, similar to cognitive diagrams in syntagmatic combinations, can be used to simplify teaching the construction of complex linguistic units and adaptation of expressions. The present study aims to evaluate the creative usage of cognitive grammar in education, which simplifies the process, provides better learning, and develops creativity and linguistic capabilities. In addition to performing qualitative and quantitative analysis via statistical softwares provided on the basis of the narrative texts of language learners, by the usage of Langaker's cognitive theory in the field of cognitive grammar, the present study provides a creative way to facilitate language learning for Persian-speaking children at the intermediate level and to test the research hypotheses. Accordingly, the study presents a solution for the learners' educational problems to facilitate the content through innovative methods in effective teaching.

Research Question(s)

In this research, the following questions were addressed: 1. After passing the "creative course of the learning style of describing a word in a sentence" what is the increasing number of words used by the control and test groups through the "specificity" attribute in meaningful contextual texture? 2. How can we use the "syntagmatic combinations" attribute to facilitate the

teaching of “complex linguistic units” construction in the sentences?

2. Literature Review

So far, various research has been conducted on fostering creativity in teaching and learning. However, to the best of our knowledge, most research has not mentioned the creative usage of cognitive grammar in education. The position of cognitive sciences in education to provide opportunities for the growth of creativity and language capabilities is low. Training that accompanied by a cognitive approach will be effective and efficient. Torrance (1968) studied the factors of creativity and mentioned intelligence, family and personality traits of individuals. In a study, Ronald and Standler (2005) cited the efforts of parents and other educators as a key factor in fostering creativity. Gardner (2002) showed that educators and mentors could play an important role in motivating creative learners. Still, noteworthy is that the researches present explanations of theories, while the matter isn't used for practical teaching English for Persian- speaking children.

3. Methodology

The present research is of applied and theoretical type in terms of purpose. The unit of observation is by collecting data, linguistic narratives, from children. Language learners, as the community of the case study in this research, were aged 10 to 12 years. This research was considered as a survey research based on the time of collection and performed experimentally on the control and test groups for 4 months. After creative training with a cognitive approach, 46 Farsi speakers were described qualitatively and quantitatively by using SPSS software. As a result, by using the creative courses of learning style and describing the word using Langacker's cognitive grammar, learners were able to create linguistic well-formed sentences.

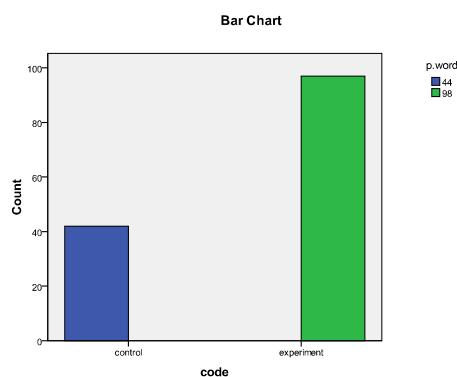

Also, a comparison has been made within the charts of the percentage of new words used in both total and each word in the control and test groups, shown below. As seen, figure 3 illustrates the expansion of 98% of textbook vocabulary by language learners in the creative cognition teaching.

Figure 3

Vocabulary expansion and demonstration of the effectiveness of the creative cognitive method in teaching

5. Discussion

The purpose of putting phrases together is the diverse creativity of each person and the creative power of individuals that can construct a variety of linguistic expressions in a possible way according to their knowledge of the grammatical principles of the target language. Talents of learners are different in the arrangement of phrases, and individuals create and conceptualize relationships between words as they imagine them, in producing meaningful linguistic phrases. After 3 months of training and introducing various methods of describing a word, learners managed to develop words using descriptive methods.

After a semester of training, language learners were able to present a short

narrative such as the sample and explain each description. They started with a word, turned it into a linguistic phrase, then connected the phrases together, and created meaningful sentences. Finally, they connected the meaningful linguistic sentences which is seen in a meaningful narrative example below. The following chains are produced by the learner after easy and creative training.

The result of creative teaching through Langaker's grammar is the formation of the following well-structured language chains by the learners. Consequently, the learners are able to easily move a word to the level of the text. An example of a text that has been developed and specified by a learner after creative cognitive training is given below.

Figure 4
Expanding words and specifying each word by the learner

- Life>my life>my life achievement
- Sentence>sentences>English sentences
- Teacher>my teacher>my English teacher
- Happy>very happy> happy for having my sister>happier>happier>happiness>full of happiness
- Big>a big achievement>a big achievement for me
- Friend>friends>my friends
- Score>score card> score cards>many score cards
- Level>my level
- Sister>a sister> a good sister>my sister> my kind sister

6. Conclusion

As a result, by using the creative courses of learning style and describing the words by the usage of Langacker's cognitive grammar, and using the quasi-cognitive charts in simplifying the learning process, learners were able to create linguistic well-form sentences. After completing the creative course of the learning style of describing a word in a sentence, the test group could expand 98% of the words from the total number of textbook words and

include them in their texts; while the control group only managed to collocate 44% of the total words.

Appendices

The appendices are mentioned below.

Appendix A: Sample of language texts for learners along with their edited text.

1. My favorite job I want to become an actress. I love it and I like to become famous .
But it is very difficult.

I want to become an actress. I love it and I like to become famous, but it is very difficult.

2. Diana I want to be an engineer. I want to make a bridge on the river. I'm afraid of hight and flying. I'm very strong and brave. I have one brother and he wants to be an engineer like me. my mam and dad are very clever. I ask whats job its oldest in the our land? I ask whats job its yongest in the our land? I need to plan for make home. Good point: We can build big and small houses.

My name is Diana and I want to be a civil engineer. I want to make bridges over the rivers. I am afraid of heights and flying. I am very strong and brave. I have one brother who wants to be an engineer like me. My parents are very clever. I asked them about the oldest and the ne west jobs in our country. I need to draw plans for big and small houses.

Appendix B: Frequency tables of words used in the control and test groups

Item	words	control	experiment	Item	words	control	experiment	Item	words	control	experiment	Item	words	control	experiment
1	ability	0	1	41	feel	5	11	81	mistake	0	1	121	swim	0	1
2	afraid of	2	2	42	finally	4	5	82	money	0	2	122	talent	0	1
3	aim	0	3	43	floor	0	1	83	mother	6	18	123	tail	0	5
4	angry	0	2	44	follow	0	1	84	neighbor	0	6	124	thank	0	2
5	art	3	1	45	food	3	2	85	nervous	0	2	125	toof	0	1
6	bag	0	1	46	force	0	1	86	new	0	2	126	top	4	2
7	believe	0	1	47	free	2	1	87	now	10	11	127	topic	0	1
8	best	10	4	48	fresh	0	1	88	obtain	0	2	128	trip	0	1
9	bik	1	13	49	friend	4	1	89	overcome	0	1	129	try	14	13
10	book	8	7	50	full	0	6	90	paintful	0	1	130	walk	0	1
11	box	0	2	51	future	3	4	91	pass	0	3	131	wake up	0	1
12	brave	1	9	52	giant	0	3	92	people	4	7	132	win	2	2
13	bow	1	11	53	gift	2	1	93	play	13	4	133	word	0	3
14	carefully	0	1	54	give	2	13	94	pocket	0	1	134	world	0	1
15	castle	1	4	55	give up	0	2	95	power	0	2				
16	cheer	0	3	56	goal	4	5	96	present	0	4				
17	clap	1	0	57	good	0	1	97	pretty	0	3				
18	clever	1	4	58	good	10	17	98	proud	4	1				
19	close	0	1	59	great	5	4	99	question	1	2				
20	coin	0	3	60	happy	10	20	100	quietly	0	3				
21	competition	1	2	61	hard	13	14	101	really	0	7				
22	continue	0	4	62	heart	0	1	102	relax	1	2				
23	count	0	2	63	heavy	0	1	103	review	0	1				
24	cover	0	1	64	help	10	9	104	run	3	2				
25	curious	0	3	65	high	1	7	105	sad	1	0				
26	dangerous	0	1	66	huge	1	8	106	sentence	0	4				
27	decide	0	4	67	hungry	0	1	107	short	1	1				
28	different	3	1	68	important	2	5	108	shout	0	1				
29	difficult	1	1	69	impossible	1	1	109	simple	0	1				
30	easy	0	1	70	improve	4	7	110	sing	0	1				
31	effort	0	3	71	job	1	1	111	skill	0	2				
32	encourage	4	7	72	keep	0	1	112	slow	0	1				
33	energy	2	2	73	kind	0	5	113	slowly	0	1				
34	enjoy	1	4	74	learn	21	23	114	song	2	2				
35	exam	3	1	75	lesson	1	2	115	sound	0	2				
36	fill	0	1	76	life	0	3	116	spend	1	4				
37	family	4	2	77	like	6	2	117	start	1	6				
38	farm	0	5	78	loud	0	3	118	succeed	1	2				
39	fast	0	5	79	loudly	0	5	119	success	1	7				
40	father	0	3	80	market	0	3	120	successful	1	1				

Appendix c: samples of making sentence in test groups

1. You wear in your shoes to walk easy.

The sentence which you have written has some problems.

Each sentence should have at least one verb. "Wearing" is not a verb and should be changed.

Whenever you want to explain a verb you should use an adverb. "Easy" is an adjective.

Edit your sentence please and then send it back.

2. In winter when they are cold they wear jacket.

This sentence is correct.

Thanks a lot.

3. What date is today?

Thanks.

Your sentence is grammatically correct but it can be expanded.

Try to use extra explanations in it.

دوماهنامه بین‌المللی

۱۳، ش ۱ (پیاپی ۶۷) فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۱، صص ۲۲۹-۲۲۹

مقاله پژوهشی

<http://dori.net/dor/20.1001.1.23223081.1401.0.0.12.4>

کاربرد خلاق رویکرد شناختی در تسهیل آموزش زبان انگلیسی برای کودکان فارسی‌زبان در سطح متوسط

فریبا حسینی‌تشنیزی^۱، مهین‌ناز میردهقان^{۲*}، نازنین امیرارجمندی^۳،

علی کریمی فیروزجایی^۴

۱. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی همگانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. دانشیار زبان‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳. استادیار زبان‌شناسی، واحد تاکستان، دانشگاه آزاد اسلامی، تاکستان، ایران.

۴. دانشیار زبان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۲/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۲۳

چکیده

با توجه به ضرورت در انتخاب راهبردها و شیوه‌های کارآمد جهت طراحی‌های آموزشی برای کودکان فارسی‌زبان در یادگیری زبان انگلیسی، در پژوهش کاربردی نظری حاضر، نظریه‌ی دستور شناختی لنگاکر به‌عنوان یک روش خلاق در آموزش زبان انگلیسی مورد استفاده قرار گرفت. هدف از تحقیق حاضر کاربرد خلاق دستور شناختی در آموزش است که سبب ساده‌سازی، یادگیری بهتر و توانمندی زبانی می‌شود که برای رسیدن به آن پرسش‌های زیر مورد توجه قرار گرفته است: ۱. بعد از گذراندن «دوره‌ی خلاق شیوه‌ی یادگیری توصیف کردن واژه در جمله»، افزایش تعداد واژگانی که با استفاده از ویژگی «مشخص‌بودگی» در بافت متنی معنادار توسط گروه‌های کنترل و آزمایش به کار برده شدند، به چه میزان می‌شود؟ ۲. چگونه می‌توان از ویژگی «ترکیب‌های هم‌نشینی» جهت آسان‌سازی آموزش ساخت «واحد‌های پیچیده زبانی» در جمله‌ها استفاده کرد؟ در این راستا، بعد از آموزش خلاق به شیوه‌ی شناختی از بین ۱۶۰ نفر، متن ۴۶ نفر از فارسی‌زبانان به کمک نرم‌افزار اس.پی.اس.اس^۱ توصیف کیفی و کمی شدند. در نتیجه با کاربرد دوره‌های خلاق دستور شناختی لنگاکر، زبان‌آموزان توانستند با روش صحیح ترکیب و هم‌نشینی واژگان، به ساخت جملات خوش‌ساخت زبانی اقدام کنند. گروه آزمایش بعد از گذراندن دوره‌ی خلاق شیوه‌ی یادگیری توصیف کردن واژه در جمله، توانست از تعداد کل واژگان کتاب

E-mail: M_Mirdehghan@sbu.ac.ir

* نویسنده‌ی مسئول مقاله:

درسی ۹۸ درصد واژگان را گسترش دهد و در متون خود بگنجاند. گروه کنترل نیز بدون گذراندن دوره خلاق توانست ۴۴ درصد از کل واژگان را در متون خود به روش صحیح ترکیب و هم‌نشین کند. از نمودارهای شبه‌شناختی نیز جهت آسان‌سازی آموزش استفاده شد.

واژه‌های کلیدی: کاربرد خلاق دستور شناختی لنگاکر، مشخص‌بودگی، یادگیری خلاق، ترکیب‌های هم‌نشینی، توانمندی زبانی.

۱. مقدمه

مسئله انتخاب شیوه آموزش آسان و روش‌های تسهیل در یادگیری در حوزه تعلیم و تربیت و آموزش فراگیران یکی از چالش‌هایی است که در بین معلمان مطرح می‌شود و همچنین یکی از مسائل اساسی است که در حال حاضر نظام‌های آموزشی با آن روبه‌رو هستند. به همین دلیل بحث ایجاد نوآوری و مدیریت‌های خلاقانه و تغییر در روش‌های تدریس یکی از موارد مهمی است که موردتوجه قرار می‌گیرد. روایت‌های کوتاه زبانی که توسط زبان‌آموزان زبان دوم با استفاده از واژگان کتب درسی نگاشته شده‌اند، نشانه‌هایی از نوآوری و توانمندی زبانی^۱ را به خواننده نشان می‌دهند.

بسیاری از افراد به دنبال ایجاد تحول در روش‌های تدریس و آموزش برای یاددهی آسان مواد درسی و آموزشی هستند. اما یافتن روش‌های جایگزین که کارآمد هم باشد، کار ساده‌ای نیست. آموزش دستور و شیوه صحیح ساخت جمله و عبارات اولین مرحله در یادگیری هر زبانی به‌شمار می‌روند و پله‌ای است که بدون گذراندن آن آغاز نوشتن برای فرد امکان‌پذیر نیست (قلم‌چی، ۱۳۹۵). انتخاب روش‌های خلاقانه در تدریس هنر یک معلم است و آگاهی معلم از آن، مسیر ارتقا و پیشرفت زبان‌آموز در محیط آموزشی را فراهم می‌کند (همان).

مقاله حاضر در تلاش است یکی از روش‌های آموزش آسان را از منظر دستور شناختی لنگاکر^۲ مطرح کند. در این پژوهش، به بررسی «چگونگی گسترش دادن واژگان»، «مشخص بودگی»^۳، «ساختارهای آمیزه‌ای» و همچنین «روابط همسازی گروه‌های اسمی» به‌صورت جدول‌ها و نمودارهای آماری با تحلیل‌های کیفی و کمی پرداخته می‌شود. با بررسی پژوهش

حاضر از بُعد شناختی می‌توانیم بر پایه نظریه دستور شناختی لنگاکر کاربرد برخی مفاهیم کلیدی این دستور را در آموزش و ساده‌سازی یادگیری زبان دوم مورد بررسی قرار دهیم. فرضیه‌های مطرح در پژوهش حاضر عبارت‌اند از: فرضیه ۱ گروه آزمایش پس از گذراندن دوره خلاق شیوه یادگیری توصیف کردن واژه در جمله، می‌توانند تعداد واژگان بیشتری را با استفاده از ویژگی مشخص‌بودگی در متون خود بگنجانند؛ فرضیه ۲ از برخی نمودارهای خلاقانه که شبیه نمودارهای شناختی در ترکیب‌های هم‌نشینی هستند، می‌توان جهت آموزش آسان ساخت واحدهای پیچیده زبانی و سازواری عبارات استفاده کرد. هدف از تحقیق حاضر کاربرد خلاق دستور شناختی در آموزش است که سبب ساده‌سازی، یادگیری بهتر و همچنین رشد خلاقیت و توانمندی زبانی می‌شود. نشانه‌های توانمندی و نوآوری زبانی زبان‌آموزان با بررسی نحوه گسترش زنجیره‌های زبان و میزان گستردگی عبارات توسط زبان‌آموز مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

در این پژوهش که تحلیل‌ها با نرم‌افزار آماری به صورت کیفی و کمی و با تکیه بر متون روایی زبان‌آموزان صورت گرفته است، ابتدا با بهره‌گیری از نظریه شناختی لنگاکر در حوزه دستور شناختی، روشی خلاقانه برای تسهیل یادگیری زبان، برای کودکان فارسی‌زبان رده سنی ۱۰ تا ۱۲ سال (گروه ج) در سطح متوسط^۱ فراهم می‌کنیم و فرضیه‌های موردنظر را می‌آزماییم و سپس می‌کوشیم بر همین اساس راهگشایی برای حل مسائل آموزشی بیابیم و راهکارها و شیوه‌های آسان‌سازی محتوای درسی از طریق روش‌های نوآورانه در تدریس اثربخش را ارائه دهیم.

۲. پیشینه پژوهش

مطالعاتی درباره پرورش خلاقیت در آموزش و یادگیری خلاق^۲ با استفاده از شیوه‌های گوناگون صورت گرفته است. غالب تحقیقاتی که در این زمینه انجام شده است دیدگاه‌های متفاوت در مورد عوامل مؤثر در پرورش خلاقیت است. بیشتر این تحقیقات مدرس و فراگیر را مؤلفه‌های رشد خلاقیت می‌دانند و روش‌های گوناگونی را جهت رشد توانمندی‌ها ارائه می‌دهند

و هیچ سخنی از کاربرد خلاق دستور شناختی در آموزش جهت پرورش خلاقیت به میان نمی‌آورند. جایگاه علوم شناختی در آموزش جهت فراهم‌سازی زمینه‌های رشد خلاقیت و توانمندی‌های زبانی، کم‌رنگ است. هر چند آموزشی که با رویکرد شناختی همراه باشد، آموزشی اثربخش و کارآمد خواهد بود. پژوهش‌های زیر از جمله این تحقیقات هستند.

احراری (۱۳۸۴)، در مطالعه‌ای عامل خلاقیت را معلمان خلاق و مدارس کارآمد می‌داند. گرامی (۱۳۸۸)، در پژوهشی به راهنمایی عملی شناخت، پرورش خلاقیت و نوآوری می‌پردازد. کردی (۱۳۸۶)، موانع خلاقیت را در مطالعه‌های خود بررسی و روش‌های برطرف کردن این موانع را ارائه می‌دهد. طالبی (۱۳۹۷)، در مطالعه‌ای به بررسی مقایسه‌ای تأثیر روش‌های تدریس مبتنی بر رویکرد نتیجه‌گرا، فرایندگرا و فن بیان در مهارت نگارشی زبان‌آموزان سطح متوسط می‌پردازد. محمدی (۱۳۹۶)، در مطالعه‌ای مقایسه‌ی اثربخشی روش آموزش مستقیم و آموزش چند رسانه‌ای بر شش نوع اختلال املا را ارائه می‌دهد. تورنس^۸ (1968)، در مطالعه‌ای عوامل مؤثر در پرورش خلاقیت را هوش، خانواده و ویژگی‌های شخصیتی افراد ذکر کرده است. رونالد و استندلر^۹ (2005)، در مطالعه‌ای، تلاش‌های والدین و دیگر مربیان را عامل اصلی پرورش خلاقیت ذکر کرده‌اند. رنزولی^{۱۰} (1999)، در مطالعاتی، عوامل مؤثر بر پرورش خلاقیت را سه عنصر مدرس، فراگیر و برنامه‌داری می‌داند. بدین ترتیب وی مهم‌ترین مؤلفه‌ی پرورش خلاقیت را عملکرد مراکز آموزشی می‌داند. وایینگز^{۱۱} (1994)، در مطالعه‌ای سه عامل موضوعات درسی، روش‌های تدریس و مهارت تفکر واگرا و مولد را از مؤلفه‌های پرورش خلاقیت در فراگیران می‌داند. مطالعه‌ی وی خلأ و فاصله‌ی بین یادگیری شناختی و عاطفی را پر می‌کند. گاردنر^{۱۲} (2002)، در نتیجه‌ی مطالعات خویش نشان داده است که مدرسان و راهنمایان در ایجاد انگیزه‌ی افراد خلاق نقش بسیار مهمی ایفا کرده‌اند. یافته‌های اریک^{۱۳} (2005)، مؤلفه‌های پرورش خلاقیت در فراگیران را محتوای برنامه درسی، خانواده، روش‌های تدریس، محیط آموزشی و فراگیران ذکر کرده است. میلگرام^{۱۴} (1981)، در مطالعه‌ای، علت عملکرد نامناسب مراکز آموزشی را تا حد زیادی تعلیم و تربیت هم شکل و یکنواخت دانست. وی نشان داده است مهم‌ترین عامل پرورش خلاقیت در فراگیران برنامه‌های آموزشی مراکز آموزشی است. ایگان^{۱۵} (2005)، در مطالعه‌ای مهم‌ترین عوامل تشکیل‌دهنده‌ی خلاقیت را عوامل شخصیتی مانند،

موضع کنترل درونی و انگیزش فراگیران می‌داند. در جای دیگر، او توسعه منابع انسانی، بازخوردگیری، رهبری، روش‌های تدریس مدرسان را نیز عامل خلاقیت ذکر کرده است. پژوهش حاضر با مطالعات و نظر رنزولی (۱۹۹۹) هم‌راستاست. یافته‌های گاردنر (۲۰۰۲) و اریک (۲۰۰۹) نیز به شیوه‌های آموزش در این پژوهش نزدیک است. گفتنی است در این مطالعه روشی نو و خلاق ارائه می‌شود که پیش از این در آموزش و تدریس زبان انگلیسی برای فارسی‌زبانان به کار بسته نشده است. این پژوهش با عنوانی بدیع آغاز می‌شود که تاکنون توسط پژوهشگر دیگری، تحلیل در این حوزه ارائه داده نشده است. با بررسی‌ها و مرورهای صورت‌گرفته تنها توضیحاتی درمورد نظریه پژوهش در دسترس است. پژوهشگر در تلاش است از مقالات، کتب‌ها و رساله‌هایی که تا حدودی با موضوع کار هماهنگی دارند، جهت پیشبرد تحقیق حاضر استفاده کند.

در ادامه، به ارائه مبانی نظری پژوهش و نوآوری صورت‌گرفته در انتخاب شیوه تدریس با رویکرد شناختی در آن پرداخته شده است.

۳. مبانی نظری

در این بخش به دنبال ارائه تعاریفی درمورد خلاقیت و توضیح دستور شناختی لنگاکر، به چگونگی اجرای روش خلاق در آموزش زبان پرداخته شده است.

۳-۱. مفهوم خلاقیت

خلاقیت به‌عنوان فرایندی فکری، راه حلی برای یک مسئله، یک محصول یا یک تلاش ارائه می‌دهد (Gardner, 1999). او معتقد است که خلاقیت توانایی حل مسایل یا تولید کالایی به‌طور منظم، به شکلی بدیع است (ibid).

۳-۲. خلاقیت و زایایی در زبان

انسان‌ها به‌صورت مستمر در حال خلق عبارات و گفته‌های جدیدی از طریق به‌کارگیری منابع زبانی خودشان هستند تا اشیا و شرایط جدید را توصیف کنند، این ویژگی را خلاقیت (یا زایایی

یا نامحدود بودن) می‌نامند و به این حقیقت مرتبط می‌شود که تعداد احتمالی گفته‌ها (جملات) در هر زبان بشری، نامحدود است (یول، ۱۳۸۵، ص. ۱۵).

۳-۳. ایده‌پردازان آموزشی (انگیزه دادن به خلاقیت)

مدرسان نقش مهمی در رشد کودکان خلاق و مستعد بازی می‌کنند. بلوم^{۱۶} (۱۹۸۵)، معتقد است مدرسان نقش مهمی در رشد خلاق فراگیران دارند. آموزگاران و والدین کودکان می‌توانند زمینه‌های خلاقیت را برای کودکان تدارک ببینند. بدین منظور کافی است با تحلیل ماهیت فعالیت‌ها و موادی که در اختیار کودکان قرار می‌دهند کارشان را شروع کنند (تبریزی، ۱۳۸۷، ص. ۷۲).

۳-۴. گسترش زنجیره زبانی، در دستور شناختی لنگاکر (توانمندی زبانی)

نظریه دستور شناختی (cognitive grammar) نظریه‌ای است که در چارچوب زبان‌شناسی شناختی (cognitive linguistics)، توسط لنگاکر مطرح شده است. او دستور شناختی را در کتاب خود با عنوان *بنیادهای دستور شناختی* (۱۹۸۷-۱۹۹۱) معرفی کرد. بر این اساس، در مقاله حاضر برآنیم تا بررسی کنیم کاربرد دستور شناختی در آموزش می‌تواند به‌عنوان یک روش خلاق زمینه‌ساز پیشرفت و رشد خلاقیت و توانمندی در زبان‌آموزان شود. روش‌های آموزش و انتخاب شیوه صحیح تدریس زمینه را جهت رشد خلاقیت و توانمندی زبانی فراهم می‌کند. ظهور و رشد خلاقیت وابسته به پرورش آن است. خلاقیت در جایی که شرایط آن مهیا باشد

می‌کند و شکوفا می‌شود. شیوه خلاق دستور شناختی، روشی کارآمد است که از آن جهت رشد خلاقیت زبان‌آموزان استفاده می‌شود. در این پژوهش جایگاه علم شناخت در آموزش موردبررسی قرار می‌گیرد. در رسیدن به اهداف پژوهش، بعد از گذراندن «دوره خلاق شیوه یادگیری توصیف کردن واژه در جمله»^{۱۷} متون زبانی گروه‌های کنترل و آزمایش مورد بررسی و سپس تحلیل قرار می‌گیرند.

لنگاکر شماری از مهم‌ترین مفاهیم زبان‌شناسی شناختی را معرفی کرد که هنوز معتبر

هستند و از مفاهیم اصلی این دیدگاه به‌شمار می‌آیند. دستور شناختی لنگاکر نظریه‌ای است دستوری در زبان‌شناسی شناختی و به مطالعه دستور (صرف و نحو) می‌پردازد و دستور زبان را نه مجموعه‌ای دلخواهی از قواعد حاکم بر ساختارهای زبانی ممکن، بلکه به خودی خود معنادار می‌داند. از منظر وی دستور مجموعه‌ای ساختارمند از الگوهای درهم تنیده دانسته می‌شود که انتزاع‌یافته از تجربه‌های ما از قرارگیری در معرض زبان و درک مفهومی ما از جهان پیرامون است. فراگیری، واحدهای زبانی وابسته به قرار گرفتن در معرض صورت‌های تکرار شونده زبان انگاشته می‌شود که به تدریج در ذهن جای‌گیر می‌شوند و سپس به‌عنوان قالب‌هایی درمی‌آیند که برپایه آن‌ها عبارات‌های زبانی بیشتری ساخته و درک می‌شوند. در این پژوهش برخی دیدگاه‌ها و مفاهیم کلیدی دستور شناختی و شیوه به کارگیری آن‌ها در توصیف و درک زبان مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرند (لیتل‌مور، ۱۳۹۵).

• مشخص‌بودگی

یکی از گزینه‌هایی که در اختیار زبان‌وران قرار دارد، میزان دقت آن‌ها در بیان سخنانشان است. واژه‌ها بیانگر گستره‌ای از عناصر هستند که از عناصر بسیار طرح‌واره‌ای تا بسیار مشخص را دربر می‌گیرند. افزون‌بر این، برای افزایش دقت بیان می‌توان از توصیف‌گرهای دستوری نیز بهره برد (برای نمونه همان، ص. ۴۱)

The song>the beautiful song> the beautiful song you played> the beautiful song you played on the piano> the beautiful song you played on the piano last night

تصویر ۱: نحوه مشخص کردن واژه فراتر از پایه

Figure 1: How to specify a word beyond the base

ناگفته پیداست که این زنجیره را می‌توان گسترش داد و تنها محدودیت آن میزان دسترسی به اطلاعات بافتی است. سطح پایه‌ای برای مشخص‌بودگی وجود دارد که معمولاً در کاربردهای روزمره زبان کفایت می‌کند، اما هر کسی می‌تواند بنا به موقعیت و بافت، سخن خود را مشخص‌تر یا طرح‌واره‌ای‌تر بیان کند. لنگاکر (2008) توانایی سخنگویان در فراتر رفتن از این سطح پایه مشخص‌بودگی را یکی از نشانه‌های توانمندی زبانی می‌داند.

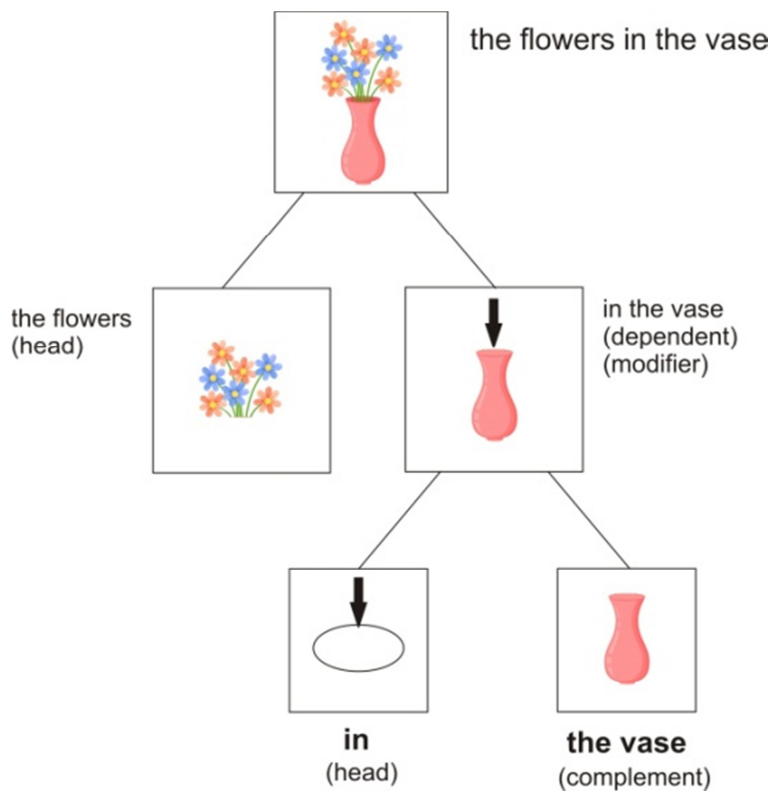
• ترکیب‌های هم‌نشینی^{۱۸}

دستور شناختی شیوه ترکیب ساختارهای مؤلفه‌ای منفرد را که به تشکیل آمیزه‌های به‌هم پیوسته در زبان روزمره می‌انجامد = تشریح می‌کند. ساختارهای مؤلفه‌ای توسط قواعد اندرکنش که «روابط همسازی» نامیده می‌شود، محدود می‌شوند. لنگاکر چهار عامل را مؤثر بر همسازی می‌داند: «همتایی»، «برنمایی»، «جزئیات‌افزایی» و «سازواری». همتایی، یعنی شناسایی عناصر مشترک میان ساختارهای مؤلفه‌ای و آمیزه‌ای. در نمودارهای دستور شناختی برای پیوند عناصری که متعلق به یک هستان هستند از خط‌های نقطه‌چین استفاده می‌شود (لیتلور، ۲۰۱۴، ترجمه بامشادی و انصاریان، ۱۳۹۵، ص. ۴۸) برنمایی نشان می‌دهد که مقوله دستوری عبارت آمیخته چگونه از یکی از مؤلفه‌های سازنده آن به ارث برده می‌شود. در شکل زیر خط‌های پررنگ نشان‌دهنده عناصری است که نقش تعیین‌کننده برنما (یا هسته) را در نمودارهای دستور شناختی ایفا می‌کنند. جزئیات‌افزایی رابطه میان ساختارهای مؤلفه‌ای را نشان می‌دهد؛ یعنی توصیف‌گرها و متمم‌ها چگونه برنما را توصیف، تکمیل یا تقویت می‌کنند و مؤلفه‌ها چگونه وارد رابطه استقلال و وابستگی می‌شوند. در نمودارهای دستور شناختی برای نمایش جزئیات‌افزایی از پیکان‌هایی استفاده می‌شود که سر آن‌ها به سوی مؤلفه جزئیات‌افزا است. برای نشان دادن ساختاری که جزئیات‌افزایی شده است از هاشورزنی استفاده می‌شود. سازواری بیانگر ترتیب به هم پیوستن مؤلفه‌ها و ایجاد ساختارهای آمیزه‌ای است (همان).

۳-۵. روش خلاق دستور شناختی لنگاکر در آموزش

روش آموزشی در این پژوهش روشی است که معلم جهت پرورش خلاقیت و افزایش دامنه یادگیری زبان آموز به کار می‌برد. اساس این روش تئوری دستور شناخت لنگاکر است. دستور شناختی توسط لنگاکر با رویکردی شناختی عنوان شده است. در این نظریه دو ویژگی شناختی مطرح می‌شود که در پژوهش حاضر از آنها جهت آموزش آسان بهره می‌بریم. ویژگی‌های مشخص‌بودگی و ترکیب‌های هم‌نشینی از طریق کارت‌های جمله‌سازی و رسم نمودار به زبان‌آموزان آموزش داده می‌شوند. تصویر ۲ تابلوی آموزش روش خلاقانه را نشان می‌دهد. در نمودار ۲ نحوه گسترش واژه تا سطح متن نشان داده شده است. در نمودار ۳ مراحل

آموزش به شیوه خلاق شناختی طبق نظریه لنگاکر ارائه می‌شود. این مراحل در بخش تحلیل‌داده‌ها به‌کار گرفته شده‌اند و در آن قسمت به‌طور کامل بررسی‌های صورت‌گرفته، ارائه می‌شوند. روش دستور شناختی لنگاکر و کاربرد ویژگی‌های مشخص‌بودگی، ترکیب‌های هم‌نشینی و روابط همسازی در پژوهش حاضر به‌صورت زیر بررسی می‌شوند.

نمودار ۱: روش آموزش یک عبارت طبق ویژگی ترکیب‌های هم‌نشینی و روابط همسازی

Diagram 1: Method of teaching a phrase according to the characteristics of Syntagmatic combinations and harmonization relationship

نمودار ۳: روش خلاق دستور شناختی لنگاکر و مراحل گوناگون این روش
 Diagram 3: Langaker's creative method of cognitive grammar and the various stages of this method

شیوه خلاق آموزش شناختی که در بالا بدان پرداخته شد در پژوهش حاضر اجرا شده و در ادامه در روش پژوهش و تحلیل داده‌های حاصل به کار بسته شده است.

۴. روش پژوهش

پژوهش حاضر برحسب هدف از نوع پژوهش کاربردی و نظری است. واحد مشاهده فرد است که برای جمع‌آوری داده‌ها (روایت‌های زبانی) می‌بایست به آن‌ها مراجعه کرد. منظور از فرد همان زبان‌آموزان هستند که در گروه سنی ۱۰ تا ۱۲ سال هستند. واحد تحلیل، متون مکتوب زبانی است که توسط زبان‌آموز نگاشته شده است. این پژوهش براساس زمان گردآوری از نوع پیمایشی محسوب می‌شود و به روش آزمایشی، بر دو گروه کنترل و آزمایش به‌صورت مقطعی در مدت ۴ ماه صورت می‌پذیرد. متغیرهای پژوهش در مقطع زمانی تعیین‌شده (۴ ماه) مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرند. به این ترتیب که ۳ ماه آموزش خلاق به شیوه شناختی برای گروه آزمایش صورت می‌گیرد و به مدت یک ماه نیز تمرینات جهت نگاشتن متن روایی توسط هر زبان‌آموز انجام می‌پذیرد. گفتنی است گروه کنترل نیز موظف است تمامی برنامه‌های آموزشی را طبق روال برنامه‌ریزی‌های تیم زبان در مدرسه پیش ببرد، تنها با این تفاوت که در تدریس توسط دبیر، شیوه آموزش خلاق شناختی با توجه به ویژگی‌های شناختی مشخص‌بودگی، حذف می‌شود. داده‌ها در این پژوهش متونی هستند که با نام روایت‌های کوتاه زبانی در پژوهش عنوان می‌شوند و توسط زبان‌آموز پس از ۴ ماه تدریس، تمرین و دوره آموزشی شیوه نوشتن عبارات و جملات زبانی، ارائه می‌شوند. ماهیت داده‌ها در این بررسی، کیفی است و در نهایت با رسم نمودارهای آماری به‌صورت کمی، نتایج بررسی روایت‌های کوتاه زبانی در دو گروه آزمایش و کنترل به‌صورت درصدی اعلام می‌شود. از تکنیک‌های پرسش و پاسخ، تمرین در هر جلسه درسی و مشاهده برای رسیدن به نتیجه قابل قبول استفاده می‌کنیم. روش تحلیل محتوا نیز در این پژوهش کاربرد می‌یابد و تمام متون روایی پس از نگاشته شدن توسط زبان‌آموز مورد تحلیل و استخراج زبانی قرار می‌گیرند. در تحقیق حاضر، قصد بر این است که بررسی تأثیر ویژگی شناختی مشخص‌بودگی (نشانه‌های توانمندی زبانی) بر ساده‌سازی آموزش زبان انگلیسی بر فارسی‌زبانان بر پایه دستور شناختی لنگاکر

مورد بررسی قرار گیرد. به همین دلیل می‌بایست طی مراحل عملکرد و توانمندی‌های زبان‌آموزان را نسبت به ویژگی مشخص‌بودگی و کاربرد آن‌ها در متون زبانی، مشاهده و ثبت کنیم. نتیجه مشاهدات و بررسی روایت‌های زبانی نگاشته‌شده توسط زبان‌آموزان، تأثیر ویژگی شناختی مشخص‌بودگی را بر ساده‌سازی آموزش ساخت عبارات زبانی نشان خواهد داد. نظریه محور پژوهش، دستور شناختی لنگاکر است و ویژگی مذکور از جمله مفاهیم کلیدی در این نظریه محسوب می‌شود. تمامی فعالیت‌های کلاسی به صورت یکسان برای تمامی مدارس هماهنگ اجرا می‌شود. مربیان هر جلسه طبق طرح آموزشی ارائه‌شده آموزش درس‌های کتاب *کارامل تری*^{۱۹} را اجرا می‌کردند. پروژه یک کلمه یک جمله اساس کار تیم زبان بود. در هر جلسه از تدریس در طول این ۴ ماه جملات نوشته شده توسط زبان‌آموزان در گروه آزمایش به کمک مدرس ویرایش می‌شد و نکات لازم جهت رفع آن در اختیار زبان‌آموز قرار می‌گرفت. زبان‌آموزان سعی داشت که واژه‌های کتاب *کارامل تری* را تا جایی که ممکن است گسترش دهند و در نهایت زنجیره زبانی معناداری ایجاد کنند. هر واژه توسط وابسته‌های گوناگون گسترده می‌یابند. زبان‌آموزان باید کم کم از سطح پایه زبانی فاصله گیرند و با قدرت ذهنی و خلاق خود سطح پایه (واژه منفرد) را به صورت‌های گوناگون و متنوع گسترش دهند. در هر جلسه درسی، زبان‌آموزان در گروه آزمایش جملاتی که با کمک روش‌های خلاق نوشته‌اند بررسی و اصلاح می‌شود. جملات و عبارات اصلاح‌شده برای زبان‌آموزان به عنوان یک الگوی صحیح زبانی در نظر گرفته می‌شوند. در هر جلسه زبان‌آموز با رجوع به شیوه صحیح جایگزینی، مقولات گوناگون زبانی را می‌آموزند. پس از پایان دوره آموزشی، از تمامی زبان‌آموزان در گروه آزمایش خواسته می‌شود که با استفاده از واژگان کتاب درسی خود و همچنین نحوه توصیف‌گری و بسط جملات که در طی این مدت با روش‌ها و سبک‌های خلاق آموزش دیدند، جمله بسازند. سپس آن‌ها را طوری به هم ربط دهند تا یک متن معنی‌دار زبانی حاصل شود. در گروه کنترل شرایط ثابت و تحت کنترل است و سبک‌های آموزشی خلاق شناختی تنها در گروه آزمایش اجرا می‌شوند. در پایان پژوهش دو گروه بررسی، مقایسه و تحلیل خواهند شد. در پایان ترم ۴ ماه، همه زبان‌آموزان در گروه آزمایش می‌آموزند که با اتکا به نکات آموزشی در طول ترم و شیوه‌های خلاق، به زبان انگلیسی فکر کنند و یک متن با موضوع واحد بنویسند.

در گروه کنترل نیز این متن نگاشته می‌شود با این تفاوت که پیش از آن بدون استفاده از روش‌های خلاق شناختی، جمله‌سازی و نحوه گسترش واژگان پایه را انجام می‌دهند. موضوع برای همه زبان‌آموزان در دو گروه (آزمایش و کنترل) یکسان است، اما ساختارهایی که هر زبان‌آموز برای نوشتن متن خود به‌کار می‌برد، منحصر به فرد و خاص است. متن نوشته‌شده توسط نوآموزان، بهترین مورد جهت بررسی میزان توانمندی‌های زبانی و استعداد‌های نهان هر شخص است. در گروه آزمایش این جمله‌سازی‌ها پس از اجرای شیوه خلاق آموزشی، صورت می‌پذیرد و سپس تصحیح و تمرین می‌شود به طوری که در انتهای ترم تحصیلی، در نوشتن ابهامی نخواهند داشت و قادر خواهند بود با مهارت زبانی خود به خوبی بنویسند. متونی که دو گروه می‌نگارند به عنوان یک داده، مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد و تمامی عبارات موجود در متن استخراج و بررسی می‌شوند. ۴۶ متن مورد تحلیل محتوایی قرار می‌گیرد که شامل دو دسته متن، یکی متعلق به گروه آزمایش و دیگری متعلق به گروه کنترل است. در این پژوهش زبان‌آموزان دو مدرسه‌ایی که در دسترس محقق هستند مورد تحلیل قرار می‌گیرند. از هر مدرسه یک کلاس انتخاب می‌شود که تعداد هر کدام از آن‌ها ۲۳ نفر است. گروه آزمایش در یک مدرسه مورد بررسی قرار گرفت و در مدرسه دیگر گروه کنترل واقع شد. کتب درسی هر دو گروه یکسان است. آموزش کتاب درسی *کارامل تری* نیز یکسان انجام می‌شود. سطح زبانی زبان‌آموزان در هر گروه یکسان است. زبان‌آموزان هر گروه پیش از شروع پژوهش و بررسی‌ها مورد مصاحبه زبانی قرار می‌گیرند. مصاحبه‌ها به صورت تصویری ضبط می‌شوند و توسط متخصصان زبان بررسی و سطح‌بندی و با تعیین سطح یکسان وارد هر گروه می‌شوند. از هر زبان‌آموز یک مصاحبه ۵ دقیقه‌ای ضبط شده است. هر دو گروه توسط آزمون تعیین سطح مدرسه در محیط آموزشی همگن شده‌اند و در سطح متوسط^{۲۰} قرار دارند. زبان‌آموزان هر گروه نیز در یک رده زبانی قرار دارند. گفتنی است اگر چه هر دو گروه همگن و هم‌تا هستند، اما جهت داشتن نتیجه واقعی، دقیق و مطمئن، در بررسی و تحلیل‌ها به منظور جلوگیری از اختلال در نتیجه نهایی پژوهش از ابزار شناسایی داده پرت^{۲۱} (نمودار جعبه‌ای^{۲۲}) استفاده می‌کنیم. اگر داده‌ای پرت بود به جای حذف آن‌ها از مقدار میانگین هر گروه استفاده خواهیم کرد. توزیع نرمال داده‌ها نیز با آزمون کولموگروف - اسمیرونوف یا به اختصار

آزمون K_S بررسی می‌شوند. توزیع نرمال نتیجه دقیق و مطمئن داده‌ها را سبب می‌شود (بررسی و جدول‌های آزمون در پیوست آورده شده است). بررسی بر روی ساختارهای آمیزه‌ای متون هر دو گروه صورت می‌پذیرد. هر کس به نحوی که قادر است با توجه به میزان اطلاعات خود از اصول دستوری زبان موردنظر، دست به ساخت عبارات متنوع زبانی می‌زند. استعدادها در چینش عبارات متفاوت است. گردآوری داده‌ها و اطلاعات در پژوهش به صورت اسنادی و میدانی از نوع تکنیک مشاهده است. مشاهده‌های صورت‌گرفته در این تحقیق در مقام ناظر (تهیه فیلم) و به صورت مشارکتی (پرسش و پاسخ کلاسی بین نوآموزان) است. با این روش‌ها امکان بررسی جزئیات موضوع وجود دارد و محقق قادر است در مدت زمان کوتاه اطلاعات موردنیاز خود را از طریق مشاهده جمع‌آوری کند.

واژگان گسترده‌شده در متون روایی حاکی از توانمندی‌های زبانی زبان‌آموزان است. سایت‌های اینترنتی و مجازی نیز به عنوان یکی از ابزارهایی محسوب می‌شوند که بسیاری از اطلاعات و بررسی‌های پژوهش از آن‌ها دریافت می‌شود و در نگاشت پژوهش تا حد زیادی مفید و مناسب بوده‌اند. جامعه آماری در این پژوهش شامل نوآموزان دختر در گروه سنی ۱۰ تا ۱۲ سال (گروه سنی ج) کلاس‌های چهارم، پنجم و ششم دبستان هستند، که در ۲ مدرسه غیرانتفاعی واقع در شهر تهران (با جمعیت ۱۶۰ نفر) دوره‌های آموزشی زبان انگلیسی را به صورت پروژه‌ای و برنامه‌ریزی‌شده به صورت هماهنگ، می‌گذرانند. گفتنی است، تعداد کل زبان‌آموزان در هر مدرسه غیرانتفاعی ۸۰ نفر هستند. از تعداد ۱۶۰ نفر زبان‌آموز، تنها متون مکتوب ۴۶ نفر که در دو گروه واقع هستند جهت بررسی ویژگی شناختی مشخص‌بودگی، مورد بررسی قرار می‌گیرد. آزمودنی‌ها، زبان‌آموزان دختر گروه سنی رده ج هستند که پس از دوره‌های آموزشی زبان انگلیسی به شیوه خلاق‌شناختی می‌بایست قادر باشند روایت‌های کوتاه زبانی را طبق الگوی نوشتاری ارائه‌شده از سوی معلم و موضوع خواسته‌شده، نوشته و در نشست علمی به حضار (شامل هم‌کلاسی‌ها، کادر مدرسه و والدین هر فرد) از طریق پاورپوینت ارائه دهند. متون ارائه‌شده از لحاظ ساختی دارای ناهمسانی و ایراد دستوری نیستند و به خوبی از واژگان کتب درسی در متون خود استفاده و به درستی آن‌ها را توصیف کرده‌اند. تعداد ساعات آموزشی در ۱ ترم تحصیلی ۶ ساعت در هفته است؛ به این صورت که

سه روز در هفته به مدت ۲ ساعت در هر روز آموزش می‌بینند. سن هر دو گروه در یک رده است. بهره‌ هوشی زبان‌آموزان و ناحیه تحصیل، متغیرهای کنترل‌شده پژوهش هستند. تمام زبان‌آموزان فارسی‌زبان بودند و زبان انگلیسی را به‌عنوان زبان دوم خود در مدارس آموختند. طبق بررسی‌های سلامت که در مدارس به‌صورت دوره‌ای صورت می‌پذیرد، تمام زبان‌آموزان سالم بودند و مشکلی از لحاظ یادگیری و درک نداشتند.

۵. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش

در این بخش به تحلیل داده‌ها و اطلاعات به‌دست آمده از بررسی‌ها می‌پردازیم. نتایج بر روی ۷ نمودار و ۱ جدول واژگان، نشان داده می‌شوند. نتیجه اجرای روش خلاق شناختی (۳-۵) که در مبانی نظری بخش ۳ این مقاله آورده و جهت آموزش در گروه آزمایش اجرا شد، در این قسمت تحلیل شده است. در این قسمت کاربرد محور شناختی پژوهش، در تسهیل یادگیری زبان انگلیسی به فارسی‌زبانان، به‌طور کامل توضیح داده می‌شود. برای پاسخ به سؤال‌های پژوهش و اثبات یا رد فرضیه‌های مطرح، نتایج آماری به‌دست آمده گزارش می‌شوند و تحلیل‌ها صورت می‌پذیرد. آمارهای انجام‌شده به‌صورت توصیفی و استنباطی هستند. تحلیل محتوای روایت‌های نوشته‌شده توسط زبان‌آموزان به‌صورت کیفی، توصیفی و کمی در این قسمت آورده شده‌اند. عبارات زبانی که توسط ویژگی مشخص‌بودگی در متن توصیف شده‌اند، استخراج می‌شوند و به ترتیب به حالت مقایسه‌ای با واژه پایه قرار می‌گیرند. نمونه‌هایی از مثال‌های مطرح‌شده در کلاس در طی مدت آموزش، جهت مقایسه با متن نهایی بعد از دوره آموزش، ارائه می‌شوند. در این قسمت نمونه‌ای از عبارات وصف‌شده متون آورده می‌شود و نحوه توصیف‌گر دستوری متون هر زبان‌آموز مشخص می‌شود. هدف از قرار دادن عبارات کنار هم، خلاقیت‌های متنوع هر شخص است و قدرت خلاق افراد است که هر کس به‌نحوی که قادر است با توجه به میزان اطلاعات خود از اصول دستوری زبان موردنظر، دست به ساخت عبارات متنوع زبانی می‌زند. استعدادها در چینه عبارات متفاوت است و هر کس به گونه‌ای که تصور می‌کند روابطی بین واژگان ایجاد و مفهوم‌سازی می‌کند و عبارات معنی‌دار زبانی را تولید می‌کند. هم‌نشینی واژگانی تعیین‌کننده معنایی است که در یک عبارت یا جمله معینی نشان داده می‌شود به همین

دلیل توجه به چینش صحیح جمله و هم‌نشینی مناسب هر واژه جهت ساخت جمله خوش‌ساخت زبانی، از اهمیت خاصی برخوردار است.

۱-۵. نمونه روایت کوتاه به زبان انگلیسی

تنها توانمندی که زبان‌آموز برای نوشتن متن زیر نیاز دارد، خلاقیت است که در وجود همه مخلوقات نوع بشری نهفته است. زبان‌آموزان ویژگی‌های مشخص‌بودگی را به‌عنوان مفاهیم شناختی در دستور شناختی لنگاکر، با خلاقیت خود در متون به‌کار می‌برند. عبارات ساخته‌شده در متون نشانی از توانمندی‌های زبانی زبان‌آموزان است. زبان‌آموزان برای ساخت عبارات زبانی و درنهایت ایجاد یک متن معنی‌دار زبانی توانایی نامحدود دارند و به آسانی قادرند با جابه‌جایی، اضافه و کم کردن وابسته‌های یک واژه گروه‌های گوناگون زبانی (اسمی، صفی، فعلی و ...) را تولید کنند که هم‌راستا و هماهنگ با الگوی خاص زبان موردنظر باشد.

بعد از آموزش ۳ ماهه و ارائه روش‌های گوناگون توصیف یک واژه، زبان‌آموزان آموختند که چگونه با استفاده از شیوه‌های توصیف‌گری یک کلمه را گسترش دهند و با استفاده از وابسته‌های زبانی آن را توصیف کنند. اکنون زبان‌آموزان پس از یک ترم دوره و آموزش قادرند روایتی کوتاه مانند نمونه ارائه دهند و درمورد هر توصیف، توضیحاتی مطرح کنند. آنان از یک کلمه شروع کردند، آن را به عبارت زبانی تبدیل کردند، سپس عبارات را به هم متصل و جمله‌ای معنادار ایجاد کردند و درنهایت جملات معنادار زبانی را طوری به هم ارتباط دادند که اکنون بتوانیم شاهد یک متن روایی معنادار همچو نمونه‌های آورده‌شده در ذیل باشیم. زنجیره‌های زیر پس از آموزش آسان و خلاقانه توسط زبان‌آموز تولید شده است. نتایج آموزش خلاقانه از طریق دستور شناختی لنگاکر، تشکیل زنجیره‌های خوش‌ساخت زبانی ذیل توسط زبان‌آموزان است، که پس از آن زبان‌آموزان قادرند به‌راحتی یک واژه را تا سطح متن پیش ببرند. تمامی متون توسط این روش بر جدول‌های آماری گزارش می‌شوند. نمونه‌ای از متنی که بعد از آموزش خلاقانه شناختی توسط زبان‌آموز گسترش یافته و مشخص شده است، در ذیل ذکر شده است.

مثال ۱ : Fourth grade Level :

WORDS :life, sentence, teacher, happy, big, friend, score, level, sister,

I have two achievements in my life. My first achievement was learning to write English sentences. This was my achievement, because my teacher and mother were very happy and I was happier. That was a big achievement for me. My friends cheered me very much. My English teacher gave me many score cards. Now, I feel my level is high and it makes me full of happiness. My second achievement is having a good sister. This is my achievement, because I am happy for having my sister and I love her very much. My mother is very happy. What I learn from my life achievements is that I can do everything if I pay my attention and I must know the value of my kind sister.

- Life>my life>my life achievement
- Sentence>sentences>English sentences
- Teacher>my teacher>my English teacher
- Happy>very happy> happy for having my sister>happier>happier>happiness>full of happiness
- Big>a big achievement>a big achievement for me
- Friend>friends>my friends
- Score>score card> score cards>many score cards
- Level>my level
- Sister>a sister> a good sister>my sister> my kind sister

تصویر ۳: گسترش واژگان و مشخص کردن هر واژه توسط زبان‌آموز

Figure 3: Expanding words and specifying each word by the learner

۲-۵. نمونه‌هایی از شیوه آموزش به روش مشخص‌بودگی، گنجانده‌شده در طرح آموزشی (اولین روش خلاق دستور شناختی)

در زیر نمونه‌هایی از شیوه آموزش خلاق، بسط واژگان و توصیف‌گری دستوری هر واژه در طول ۱ ترم تحصیلی (۴ ماهه) ارائه شده است. با این روش زبان‌آموزان با نحوه گسترش پایه

به پایه واژگان آشنا می‌شوند و سعی می‌کنند یک قالب را الگو قرار دهند و با تغییر پله به پله واژگان هم‌مقوله در آن قالب الگو، عبارات توصیفی جدیدی تولید کنند که هماهنگ با الگوی ساخت زبانی باشد و با قواعد و اصول دستوری، زبان موردنظر همساز باشد. این شیوه آموزشی قبل از نوشتن متن در دوره‌های ۳ ماهه به زبان‌آموز آموزش داده شده است.

• نمونه اول: مرحله تکامل یک واژه تا سطح عبارت (نحوه حرکت یک واژه تا ساخت عبارت خوش‌ساخت زبانی)

1. Teacher
2. The teacher
3. The good teacher
4. The good teacher who helps me
5. The good teacher who likes me
6. My good teacher
7. My good teacher who talks me
8. My kind teacher who teaches me

• نمونه دوم: مرحله تکامل یک واژه تا سطح عبارت (نحوه حرکت یک واژه تا ساخت یک عبارت خوش‌ساخت زبانی)

1. Sentence
2. The sentence
3. One sentence
4. One simple sentence
5. One complex sentence
6. One complex phrase
7. One phrase
8. One Persian phrase
9. Many English phrases
10. Many English sentences

• نمونه سوم: مرحله تکامل یک واژه تا سطح عبارت (نحوه حرکت یک واژه تا ساخت یک عبارت خوش‌ساخت زبانی)

1. Girl
2. A girl
3. The brave girl
4. The crazy girl
5. A brave girl
6. A brave girl who can swim
7. A brave girl who can play
8. A brave girl who can swim just now
9. A brave girl who can run well
10. A brave girl who can run very fast

از خاصیت مشخص‌بودگی جهت گسترش جملات استفاده کردیم. این روشی مناسب برای ساده‌سازی ساخت جمله برای زبان‌آموزان زبان دوم است که به آسانی با جابه‌جا کردن و تغییر واژگان به راحتی عبارات و جملات صحیح زبانی را ایجاد کنند. این روش نحوه ترتیب واحدهای زبانی را نیز آموزش می‌دهد و ناخودآگاه زبان‌آموز را وادار می‌کند که در ایجاد و ساخت مناسب و دستوری زبان تلاش کند. به مرور زبان‌آموز خود شاهد این خواهد بود که بدون کمک و راهنمایی دبیر خود بتواند جملات خوش‌ساخت زبانی را به آسانی و بدون مشکل، تولید کند. این تغییر و پیشرفت در گزارش‌های تصویری گرفته‌شده از نوآموزان، جدول‌ها و نمودارهای آماری به‌روشنی نمایان است.

۵-۳. نمونه‌هایی از تمرینات کلاسی «یک کلمه یک جمله» «one word one sentence» با ویژگی مشخص‌کردن واژه در دستور شناختی

جملات زیر از جمله نمونه‌های تمرینی زبان‌آموزان در مدت ۳ ماه آموزش خلاق به شیوه شناختی هستند. زبان‌آموزان موظف بودند در طول مدت آموزش، واژگان کتاب درسی خود را در قالب یک جمله گسترش دهند. زبان‌آموز یک واژه را در یک جمله گسترش می‌دهد و آن را از حالت پایه بیرون می‌آورد و آن را مشخص می‌کند. واژه shoes در جمله زیر با واژه your مشخص شده و از حالت پایه که واژه‌ای ساده بود به عبارتی تبدیل می‌شود و سپس با ارکان جمله هم‌نشین و به جمله‌ای خوش‌ساخت زبانی تبدیل می‌شود. در طول دوره آموزش ۳ ماهه تمامی جملات بررسی و خطاهای آن‌ها مشخص و به‌صورت یک کامنت به دانش‌آموز داده

می‌شود. تمرینات «مشخص کردن یک واژه» به همین ترتیب پیش می‌رود و خطاهای گرامری و زبانی جملات اصلاح و روش صحیح جمله‌سازی و مشخص کردن صحیح واژه به زبان‌آموز آموزش داده می‌شود.

<p>1. You wear in your shoes to walk easy.</p> <p>The sentence which you have written has some problems.</p> <p>Each sentence should have at least one verb. "Wearing" is not a verb and should be changed.</p> <p>Whenever you want to explain a verb you should use an adverb. "Easy" is an adjective.</p> <p>Edit your sentence please and then send it back.</p>
<p>2. In winter when they are cold they wear jacket.</p> <p>This sentence is correct.</p> <p>Thanks a lot.</p>
<p>3. What date is today?</p> <p>Thanks.</p> <p>Your sentence is grammatically correct but it can be expanded.</p> <p>Try to use extra explanations in it.</p>

تصویر ۴: نمونه جمله‌سازی زبان‌آموزان و ویرایش آن‌ها

Figure 4: Examples of students' making sentences and editing

۴-۵. نمونه‌هایی از متون کوتاه تمرینی در طول دوره آموزش به روش شناختی و مشخص کردن واژه در یک جمله

متون زیر نمونه‌های تمرینی زبان‌آموزان در طول ۳ ماه آموزش به شیوه «مشخص کردن واژه به روش شناختی» است. واژگان پیش از این مرحله در حد یک عبارت مشخص می‌شدند و سپس به مرور به جمله گسترش پیدا کردند و در نهایت در قالب یک متن نوشته شدند. در شیوه آموزش شناختی، طبق نظریه دستور شناختی لنگاکر، آموزش دستور و شیوه صحیح ساخت جمله و عبارات خوش‌ساخت زبانی مدنظر است. کاربرد ویژگی مشخص‌بودگی در آموزش روشی کارآمد است، چراکه زبان‌آموز توسط این روش نحوه گسترش عبارات را به سادگی

می آموزد و یاد می‌گیرد عبارات گسترده و مشخص‌تری را در زبان تولید کند.

1. My favorite job I want to become an actress. I love it and I like to become famous .
But it is very difficult.

I want to become an actress. I love it and I like to become famous, but it is very difficult.

2. Diana I want to be an engineer. I want to make a bridge on the river. I'm afraid of high
and flying. I'm very strong and brave. I have one brother and he wants to be an engineer
like me. my mam and dad are very clever. I ask whats job its oldest in the our land? I
ask whats job its yongest in the our land? I need to plan for make home. Good point:
We can build big and small houses.

My name is Diana and I want to be a civil engineer. I want to make bridges over the rivers. I
am afraid of heights and flying. I am very strong and brave. I have one brother who wants to
be an engineer like me. My parents are very clever. I asked them about the oldest and the ne
west jobs in our country. I need to draw plans for big and small houses.

تصویر ۵: نمونه متون تمرینی زبان آموزان به همراه متن ویرایش‌شده آنان

Figure 5: Sample of students' practice texts with their edited text

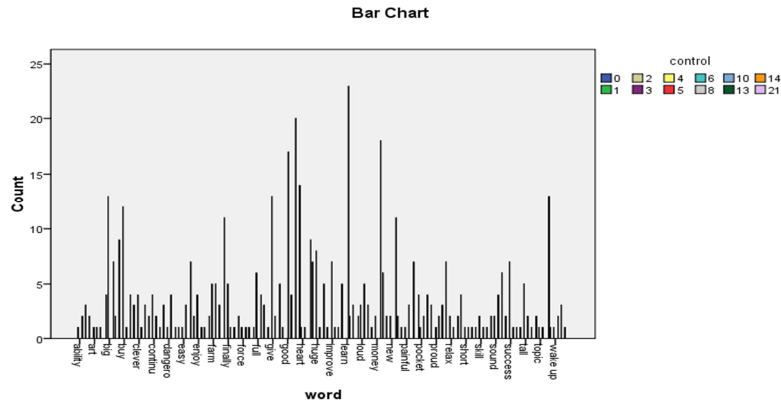
نتایج بررسی‌های آماری در جدول ۱ و نمودارهای ۴، ۵ و ۶ نمایش داده می‌شود. گروه آزمایش پس از ارائه شیوه‌های آموزش آسان که در بالا مطرح شد، توانستند میزان واژگان بیشتری را در متون خود گسترش دهند و از سطح پایه فراتر روند. میزان این تفاوت‌ها در نمودار ستونی ارائه‌شده کاملاً مشخص است. در ضمن جدول فراوانی واژگان در دو گروه کنترل و آزمایش به صورت زیر است.

item	words	control	experiment	item	words	control	experiment	item	words	control	experiment	item	words	control	experiment
1	ability	0	1	41	feel	5	11	81	mistake	0	1	121	swim	0	1
2	afraid of	2	2	42	finally	4	5	82	money	0	2	122	talent	0	1
3	aim	0	3	43	floor	0	1	83	mother	6	18	123	tall	0	5
4	angry	0	2	44	follow	0	1	84	neighbor	0	6	124	thank	0	2
5	art	3	1	45	food	3	2	85	nervous	0	2	125	tool	0	1
6	bag	0	1	46	force	0	1	86	new	0	2	126	top	4	2
7	believe	0	1	47	free	2	1	87	now	10	11	127	topic	0	1
8	best	10	4	48	fresh	0	1	88	obtain	0	2	128	trip	0	1
9	big	1	13	49	friend	4	1	89	overcome	0	1	129	try	14	13
10	book	8	7	50	full	0	6	90	psinfut	0	1	130	uely	0	1
11	box	0	2	51	future	3	4	91	pass	0	3	131	wake up	0	1
12	brave	1	9	52	giant	0	3	92	people	4	7	132	win	2	2
13	buy	1	12	53	gift	2	1	93	play	13	4	133	word	0	3
14	carefully	0	1	54	give	2	13	94	pocket	0	1	134	world	0	1
15	castle	1	4	55	give up	0	2	95	power	0	2				
16	cheer	0	3	56	goal	4	5	96	present	0	4				
17	clap	1	0	57	gold	0	1	97	pretty	0	3				
18	clever	1	4	58	good	10	17	98	proud	4	1				
19	close	0	1	59	great	5	4	99	question	1	2				
20	coin	0	3	60	happy	10	20	100	quietly	0	3				
21	competition	1	2	61	hard	13	14	101	really	0	7				
22	continue	0	4	62	heart	0	1	102	relax	1	2				
23	count	0	2	63	heavy	0	1	103	review	0	1				
24	cover	0	1	64	help	10	9	104	run	3	2				
25	curious	0	3	65	high	1	7	105	sad	1	0				
26	dangerous	0	1	66	huge	1	8	106	sentence	0	4				
27	decide	0	4	67	hungry	0	1	107	short	1	1				
28	different	3	1	68	important	2	5	108	shout	0	1				
29	difficult	1	1	69	impossible	1	1	109	simple	0	1				
30	easy	0	1	70	improve	4	7	110	sing	0	1				
31	effort	0	3	71	job	1	1	111	skill	0	2				
32	encourage	4	7	72	keep	0	1	112	slow	0	1				
33	energy	2	2	73	kind	0	5	113	slowly	0	1				
34	enjoy	1	4	74	learn	21	23	114	song	2	2				
35	exam	3	1	75	lesson	1	2	115	sound	0	2				
36	fall	0	1	76	lift	0	3	116	spend	1	4				
37	family	4	2	77	like	6	2	117	start	1	6				
38	farm	0	5	78	loud	0	3	118	succeed	1	2				
39	fast	0	5	79	loudly	0	5	119	success	1	7				
40	father	0	3	80	market	0	3	120	successful	1	1				

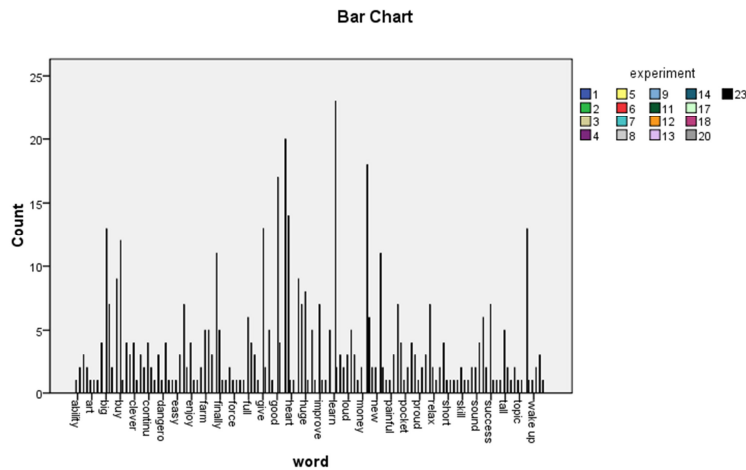
جدول ۱: جدول‌های فراوانی واژگان به‌کار رفته در دو گروه کنترل و آزمایش

Table 1: Tables of frequency of words used in the control and test groups

توسط نمودارهای زیر نتایج جدول‌های فراوانی تعداد واژگان به‌کار رفته در دو گروه کنترل و آزمایش فوق را خلاصه می‌کنیم:

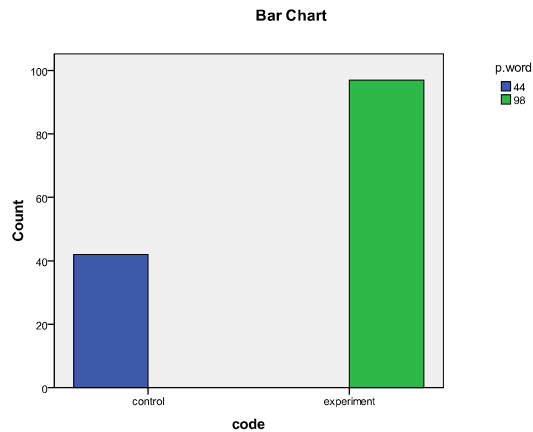

نمودار گروه کنترل ۴: چارت میزان واژگان به کار برده شده توسط گروه کنترل طی بررسی‌ها و سنجش‌ها
Control group diagram 4: Chart of the amount of words used by the control group during surveys and assessments

نمودار گروه آزمایش ۵: چارت میزان واژگان به کار برده شده توسط گروه آزمایش طی بررسی‌ها و سنجش‌ها
Test group diagram 5: Chart of the amount of words used by the test group during surveys and assessments

همچنین به تفکیک، نمودار مقایسه‌ای درصد واژگان جدید استفاده‌شده کل و هر واژه در دو گروه کنترل و آزمایش را به صورت زیر داریم. نمودار ۶ گسترش ۹۸ درصد از واژگان کتاب درسی توسط زبان‌آموزانی که در دوره آموزش خلاق شناختی حضور داشتند، نمایش می‌دهد.

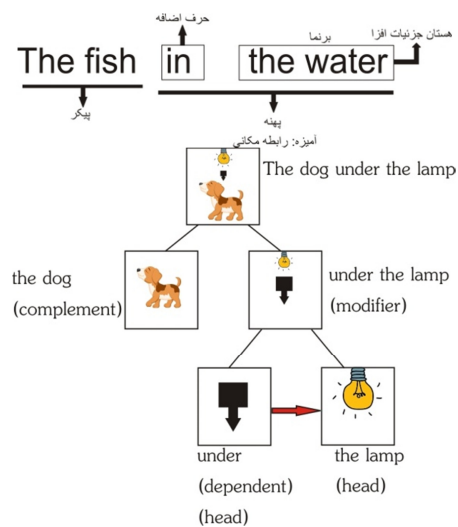
نمودار ۶: میزان گسترش واژگان و نمایش تأثیر اثربخش روش خلاق شناختی در آموزش

Diagram6: Vocabulary expansion and demonstration of the effectiveness of the creative cognitive method in teaching

۵. نمونه‌ای از شیوه آموزش به روش هم‌نشینی و روابط هم‌سازی، گنجانده‌شده در طرح آموزشی (دومین روش خلاق دستور شناختی)

نمودار ۷ به‌عنوان ابزاری آموزشی برای رشد خلاقیت و افزایش توان خلاقانه زبان‌آموز در کلاس درس هستند. این روش سبب تقویت یادگیری و آموزش بهتر و آسان‌تر می‌شود. روابط هم‌سازی برای یک گروه اسمی و هم‌نشینی واژگان و ترکیب هر واحد زبانی، به صورت نمودار آموزش داده می‌شود. پیشرفت در یادگیری نیازمند دانش معلم و روش‌های خلاقانه‌ای است که در محیط آموزشی به‌کار می‌برد. نمونه‌ای از روش هم‌سازی یک گروه اسمی در ذیل آورده شده است. رابطه آمیزه‌ای و جایگاه پیکر در یک پهنه نمایش داده شده است. روش‌هایی که در

این پژوهش به گونه‌ای خلاقانه با ورود نظریه لنگاگر کاربرد پیدا کرد، در تصویر ۶ آورده شده است. با این روش محتوای آموزشی و مطالب درسی در مدارس و مراکز خلاق و فعال، ساده می‌شوند. هرچه درس ساده‌تر^{۲۳} آموزش داده شود، درک آن برای زبان‌آموز بیشتر و بیشتر خواهد شد. سادگی در آموزش، تدریس را مطلوب و زبان‌آموز را مشتاق‌تر می‌سازد.

نمودار ۷. روش آموزش عبارات دارای رابطه مکانی

Diagram 7: Method of teaching spatially related phrases

تصویر ۶: روش کار خلاق به شیوه شناختی، ساده سازی در آموزش

Figure 6: Cognitive creative method, simplification in education

۵. نتیجه

تحلیل های صورت گرفته از متون روایی زبان آموزان به درستی نشان می دهد که هر شخصی با اتکا به ذهن و خلاقیت خود توانسته واژه کتاب درسی خود را به گونه ای در قالب متن توصیف نماید که هم متن معنادار باشد و هم عبارات استفاده شده در آن خوش ساخت و هماهنگ با اصول و قواعد زبانی مورد نظر باشد. مشاهده تمرینات گروهی زبان آموزان و همچنین پرسش و پاسخ هایی که بین معلم و زبان آموز طی مدت ۳ ماه آموزش شناختی رخ داد، حاکی از نتیجه

مثبت عملکرد مربیان در آموزش بود. تلاش در ساده‌سازی مطالب آموزشی و آسان کردن درک محتوای درسی با شیوه‌های گوناگون، نشانی از تفکرات روشن و بدیع مربیان در آموزش است و مسیرهای اندیشه‌ورزی را در کلاس هموار می‌سازد و جرقه‌های ابتکار و نوآوری را در ذهن زبان‌آموز ایجاد می‌کند. پس از بررسی داده‌ها، هر دو فرضیه مطرح در پژوهش حاضر تأیید می‌شوند که اثبات درستی فرضیه‌ها، مسیری صحیح به سوی پیشرفت و ارتقای یادگیری زبان‌آموزان می‌گشاید. پاسخ سؤال اول: گروه آزمایش بعد از گذراندن دوره خلاق شیوه یادگیری توصیف کردن واژه در جمله (بخش ۲-۵)، توانستند ۹۸ درصد از واژگان کتاب درسی *کارامل تری* را با استفاده از ویژگی مشخص‌بودگی در متون خود بگنجانند و گروه کنترل بدون آموزش خلاق شناختی، توانستند ۴۴ درصد از واژگان کتاب درسی را گسترش دهند (نمودار ۶). پاسخ سؤال دوم: این تحقیق شیوه ساده‌سازی در آموزش برای ساخت عبارات و جملات زبانی به روش دستور شناختی لنگاکر را به معلمان و کادر اجرایی مدارس ارائه می‌دهد (نمودار ۷). شیوه مشخص کردن واژه سطح پایه، در زبان و سپس گسترش و توصیف آن واژه در سطح وسیع‌تر، روشی کارآمد در آموزش نحوه توصیف‌گری و گسترده‌تر کردن واژگان زبانی است (تصویر ۶). مطالب این پژوهش می‌تواند مورد استفاده تمام افرادی قرار گیرد که به نوعی سعی در ساده‌سازی و آموزش زبان به شکلی نوآورانه دارند و تصمیم دارند محیطی خلاق ایجاد کنند. انجام این پژوهش به کادر آموزشی و مدیران به‌عنوان یک بخش مهم و اصلی در انتخاب یک طرح آموزشی کارآمد، آسان و خلاق کمک بسزایی می‌کند. نتایج نهایی به‌صورت طبقه‌بندی‌شده در تصویر ذیل ارائه می‌شود:

- ✓ راهگشای ارتقای مهارت جمله‌سازی در نوآموزان زبانی، افرادی که به تازگی شروع به یادگیری زبان دوم کرده‌اند (مثال‌های تصویر شماره ۴/ بخش ۵-۳).
- ✓ تقویت کردن واژگان پنهان زبانی ذهن نوآموزان که ناخودآگاه با روش گسترش از طریق ویژگی شناختی (مشخص‌بودگی) کاربرد پیدا می‌کنند (نمونه‌های بخش ۵-۲).
- ✓ روشی فعال و کاربردی جهت بالفعل کردن واژگان بالقوه ذهنی (نمونه‌های بخش ۵-۲).
- ✓ آشنا شدن با روش صحیح ترکیب و هم‌نشینی واژگان زبانی و سعی در ایجاد ساخت دستوری موردقبول در زبان موردنظر (تصویر شماره ۲، بخش ۵-۵).
- ✓ اشتیاق و ذوق مضاعف نوآموزان جهت استفاده از روش هم‌نشینی و درگیر کردن ذهن

نوآموز جهت پیدا کردن و انتخاب واژه مناسب زبانی جهت ایجاد جمله‌ای خوش ساخت (تصویر شماره ۲، بخش ۵-۵).

✓ ایجاد ذوق و تلاش بین زبان‌آموزان در یادگیری محتوای درسی در محیط کلاس و سعی در نمونه شدن و تولید جمله صحیح و خوش ساخت (مثال‌های تصویر شماره ۴/ بخش ۵-۳).

✓ خلاق کردن دانش‌آموزان و وادار کردن آن‌ها به صورت نامحسوس، جهت استفاده از واژگان ساکن ذهنی (بخش ۵-۱، مثال شماره ۱/ تصویر ۳).

✓ زبان‌آموز چگونگی گسترش عبارات زبانی را می‌آموزد (بخش ۵-۱، مثال ۱/ تصویر ۳).
✓ به دلیل تکرار و جایگزینی‌های مکرر ساخت‌های زبانی، نوآموز با الگوی صحیح زبان موردنظر آشنا می‌شود (نمونه‌های بخش ۵-۲).

✓ نوآموز می‌آموزد که چگونه یک ساخت را الگو قرار دهد و طبق آن اقدام به جمله‌سازی کند (نمونه‌های بخش ۵-۲).

✓ نوآموزان با طبقه دستوری آشنا می‌شوند، چراکه کاربرد صحیح آن‌ها را به‌عینه در جملات مشاهده می‌کنند (مثال‌های تصویر ۵/ بخش ۵-۴).

✓ آشنا کردن نوآموزان با جایگاه مقولات کلام در جمله، جهت ایجاد یک جمله مناسب و خوش ساخت زبانی (نمونه‌های بخش ۵-۲).

✓ نوآموز می‌آموزد چگونه از ساخت الگو دست به قیاس و جمله‌سازی بزند (بخش ۵-۱، مثال ۱/ تصویر ۳).

✓ نوآموز کسب مهارت در جمله‌سازی زبانی را می‌آموزد (مثال‌های تصویر ۴/ بخش ۵-۳).

✓ نوآموزان با نحوه گسترش عبارات و ایجاد یک جمله پیچیده آشنا می‌شوند (مثال‌های تصویر ۴/ بخش ۵-۳).

✓ نوآموز با تنوع واژگانی، نحوه و طریقه کاربرد هر واژه آشنا می‌شود (نمونه‌های بخش ۵-۲).

۶. پی‌نوشت‌ها

1. SPSS
2. Linguistic capabilities (creativity)
3. Langacker cognitive grammar
4. specificity
5. Creative application
6. Intermediate level
7. Creative learning
8. Torrance
9. Ronald & Standler
10. Renzulli
11. Willings
12. Gardner
13. Eric
14. Milgram
15. Egan
16. Bolm

۱۷. روش خلاق دستور شناختی لنگاکر: توصیف و گسترش واژه پایه از طریق مشخص کردن واژه و هم‌نشینی با واژه‌های دیگر تا سطح جمله و ایجاد یک متن معنادار و خوش‌ساخت زبانی است.

18. Syntagmatic combinations
19. Caramel tree – Alphabet Storybook- short stories
20. Intermediate level
21. outliers
22. boxplot
23. simple

۷. منابع

- احراری، پ. (۱۳۸۴). *معلمان خلاق*. مدارس کارآمد. مشهد: تمرین.
- تبریزی، غ.ر.، و وطنخواه، م. (۱۳۸۷). *پرورش هوش و خلاقیت کودکان*. مشهد: صیانت.
- طالبی، ز.، و اسدی، ن.، و دواتگری، ه. (۱۳۹۷). *بررسی مقایسه‌ای تأثیر روش‌های تدریس مبتنی بر رویکرد نتیجه‌گرا، فرایندگرا و فن بیان در مهارت نگارشی فراگیران زبان انگلیسی سطح متوسط*. *جستارهای زبانی*، ۳، ۱۵۹-۱۷۸.
- قلمچی، پ. (۱۳۹۵). *قطار معانی*. تهران: کانون فرهنگی آموزش.
- کردی، ع. (۱۳۸۶). *موانع خلاقیت و روش‌های برطرف کردن آن‌ها*. تهران: مؤسسه کوروش.

- گاردنر، ه. (۱۳۸۲). *تغییر ذهن‌ها، هنر و علم تغییر ذهن خود و دیگران*. ترجمه س.ک. خرازی (۱۳۸۸). تهران: نشر نی.
- گرامی، م.ح. (۱۳۸۸). *راهنمای عملی شناخت و پرورش خلاقیت و نوآوری استعدادهای درخشان*. تهران: وراى دانش.
- لیتلمور، ج. (۲۰۱۴). *درآمدی بر نظریه‌های زبان‌شناسی شناختی (همراه با برخی جنبه‌های کاربردی)*. زیر نظر م.ن. میردهقان. ترجمه پ. بامشادی و ش. انصاریان (۱۳۹۵). اصفهان: کاوشیار.
- محمدی، د. و رادبخش، ی. (۱۳۹۶). *مقایسه اثربخشی روش آموزش مستقیم و آموزش چندرسانه‌ای بر بهبود شش نوع املا*. *جستارهای زبانی*، ۳، ۲۶۵-۲۹۰.
- یول، ج. (۱۳۸۵). *بررسی زبان*. ترجمه ع. بهرامی. تهران: رهنما.

References

- Ahrari, p. (2006). *Creative Teachers, Efficient Schools*. Mashhad: Tamrin. [In Persian].
- Blom, (1985). *How parents can foster teaching creativity*. Michael W.B.
- Egan Toby, M. (2005). *Factors influencing individual creativity in the work place: An examination of quantitative empirical research* [www//adh.Sagepub.com/cgi/content](http://www.adh.Sagepub.com/cgi/content).
- Eric, M.R, (2005). Putting creativity to work and four faces of creativity. *Education International*, 10, 33-45.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed*. New York: Basic Books.
- Gardner, H. (2002). *The Unschooled mind*. New York: Basic Books. Harper Collins Pub.
- Gardner, H. (2004). *Changing Minds, art and Science Changing the Minds of Oneself and Others*. (Second print). Translator S. K. kharazi (2010)-Tehran: Ney. [In Persian].
- Gerami, M. H. (2010). *A Practical Guide to Recognizing and Nurturing*

- Creativity and Innovation of Brilliant Talents*. Tehran: Varaye Danesh. [In Persian].
- Ghalamchi, P. (2017). *Train of Ideas*. Tehran: Kanoon Farhangi Amoozesh. . [In Persian].
  - Kordi, A. (2008). *Obstacles to Creative Thinking and How to Overcome Them*. Tehran: Kurosh Institute. [In Persian].
  - Langacker, R. (2008). *Cognitive grammar: A basic introduction*. New York: Oxford University Press.
  - Littlemore, J. (2014). *An Introduction to Cognitive Linguistic Theories (with some practical aspects)*. M. N. Mirdehghan. Translator p. Bamshadi & sh. Ansariyan (2017). Esfahan: Kavoshyar. [In Persian].
  - Milgram, Roberta, M. (1981). *Theories of the creative process*. USA.
  - Mohamadi, D., & Radbakhsh, Y. (2018). Comparison of the effectiveness of direct training method and multimedia training on improving six types of spelling. *Language Related Research*. 8(3). 265-290. [In Persian].
  - Renzulli, Joseph, S. (1999). News around the World. *Gifted Education International*, 10., 33- 45.
  - Ronald, Bo Standler, F. (2005). *Creativity in Science and Engineering*. www. Rbso. Com/ creat. Htm.
  - Tabrizi, Gh.R, & Vatankhah, M. (2009). *Fostering Children's Intelligence and Creativity*. Mashhad: Siyanat. [In Persian].
  - Talebi, Z & Asadi, N & Davatgari, h. (2019). A comparative study of the effect of teaching methods based on result-oriented, process-oriented and articulation approach on the writing skills of intermediate level English learners. *Language Related Research*. 9(3), 178-159. [In Persian].
  - Taylor, J. (2002). *Cognitive grammar*. Oxford: Oxford University Press.
  - Torrance, E, P. (1989). The nature of creativity as manifest in its Testing. In

Sternberg, Robert J. *The Nature of Creativity Contemporary Psychological Perspectives*. Cambridge University Press.

- Willings D. A. (1994). Mind of talent caved. In *Gifted Education International*, 10, 16-21.
- Yule, J. (2007). *Study on language*. Translator A. Bahrami. Tehran: Rahnama. [In Persian].